

Naujausi lietuviški terminų žodynai

JOLANTA GAIVENYTĖ-BUTLER

Lietuvių kalbos institutas

2006 M. PAPILDYMAI

Descriptive bilingual glossary of educational terms. English–Lithuanian = Aiškinamasis anglų–lietuvių kalbų edukologijos terminų žodynėlis / Beata Miniotienė, Ingrida Žindžiuvienė. – Kaunas: VDU I–kla, 2006. – 208, [3] p. – ISBN 9955-12-125-4.

Žodynėlyje pateikta apie 600 terminų, susijusių su užsienio kalbų dėstymo metodika ir kalbų mokymosi teorija bei praktika. Leidinys skirtas anglų filologijos studentams, anglų kalbos dėstytojams ir mokytojams. Šalia angliško termino pateiktas jo lietuviškas atitikmuo ir angliškas aiškinimas. Sandara abėcėlinė. Gale įdėta anglų–lietuvių kalbų terminų rodyklė. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Žodynas neapčiuotas.

Technikos enciklopedija / [redaktorių taryba: pirmininkas Edmundas Kazimieras Zavadskas... et al.]. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2000–. – T. 3: Liaud–perkėl. – 2006. – 703, [1] p. – ISBN 5-420-01469-6.

2007 M.

A small-scale glossary of customs English–Lithuanian terms = Muitinės terminų anglų–lietuvių kalbų mokomasis–aiškinamasis žinynas: mokomasis leidinys / Daiva Užpalienė; Mykolo Romerio universitetas. – Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2007. – 147, [1] p. – ISBN 978-9955-19-076-9.

Leidinyje pateikti dažniausiai vartojami muitinės darbo, muitinės procedūrų, maito mokesčių, tarptautinės prekybos terminai. Žodynas skirtas teisės ir muitinės, ekonomikos ir finansų specialybių studentams, muitinės darbuotojams, vežėjams, verslininkams, užsiimantiems prekių importu bei eksportu. Sandara abėcėlinė. Žinyne gausu informacijos – šalia angliško ter-

mino pateiktas jo lietuviškas nekirčiuotas atitikmuo, angliška apibrėžtis, su šiuo terminu dažnai vartojami žodžių junginiai, sinonimai ar artimos reikšmės žodžiai, vartosenos pavyzdžiai. Šalia kai kurių terminų yra pastabų (dažniausiai dėl termino gramatikos ar vartosenos). Gale įdėta abėcėlinė angliškų terminų rodyklė. Žodynas neapčiuotas.

Anglų–lietuvių kalbų technikos terminų žodynas: virš 14 000 angliškų žodžių ir išsireiškimų / [sudarė Aivaras Strups]. – Šiauliai: Euroknyga, 2007. – 252 p. – ISBN 978-9955-617-21-1.

Verčiamajame žodyne pateikti svarbiausi angliški technikos terminai. Leidinys skirtas technikos mokslų studentams, inžinieriams, mechanikams, statybininkams, transporto, žemės ūkio, miškų, energetikos ir kitų pramonės šakų specialistams, ieškantiems technikos terminų lietuviškų atitikmenų. Sandara abėcėlinė lizdinė. Leidinys sudarytas labiau remiantis bendraisiais leksikografijos negu terminografijos principais. Pratarmės, sandaros aiškinimo ir rodyklių nėra. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Žodynas neapčiuotas.

Dekoratyvinių augalų vardynas: lietuvių, lotynų, anglų, vokiečių, lenkų ir rusų kalbomis / Dalia Kisielienė, Ieva Grigienė, Algirdas Grigas. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2007. – 423, [1] p. – ISBN 5-420-01608-7.

Tai trečioji vardynų serijos knyga (1998 m. išleistas *Kultūrinių augalų ir piktžolių vardynas*, 2001 m. – *Dendrologijos vardynas*). Joje pateikta apie 1700 augalų genčių ir rūšių, priklausančių 171 šeimai, pavadinimų šešiomis kalbomis. Į šį vardyną, kaip ir į kitus du vardynus, pateko tik dalis autorių per keturiasdešimt metų surinktų augalų pavadinimų įvairiomis kalbomis. Leidinys skirtas mokslininkams, aplinkotvarkos, apželdinimo, gamtosaugos specialistams, studentams ir mokiniais, visiems, besidomintiems dekoratyviniais augalais. Sandara abėcėlinė lizdinė. Po lietuviško taksono pavadinimo pateikti pavadinimai lotynų, anglų, vokiečių, lenkų ir rusų kalbomis. Pirmiausiai teikiamas augalo genties pavadinimas, po to – tos genties rūšių vardai. Prie augalo genties vardo skliausteliuose pateiktas ir šeimos, kuriai priklauso tos genties augalai, pavadinimas. Prie kiekvieno taksono pavadinimo yra numeris, pagal kurį tą pavadinimą galima surasti rodyklėse. Gale įdėtos abėcėlinės kitų kalbų pavadinimų rodyklės, augalų lotyniškų pavadinimų autorių pavardžių ir jų sutrumpinimų rodyklė. Lietuviški rūšių,

genčių ir šeimų pavadinimai sukirčiuoti. Leidyje neįrašyta vardyno aproбата: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

Enciklopedinis edukologijos žodynas / Leonas Jovaiša. – Vilnius: Gimtasis žodis, 2007. – 335, [1] p. – ISBN 9955-512-92-X.

Šio žodyno pagrindas – 1993 m. išleistas to paties autoriaus žodynas *Pedagogikos terminai*. Jis skirtas besidomintiems ugdymo mokslu ir praktika, šios srities terminija, ugdymo istorija Lietuvoje ir užsienyje, žymiais pedagogais. Sandara abėcėlinė. Šalia lietuviško termino pateiktas jo angliškasis, vokiškasis ir rusiškasis atitikmuo, apibrėžtis, dažnai dar ir išsamus aiškinimas. Paaiškinta rečiau vartojamų tarptautinių terminų ar jų dėmenų kilmė. Pateikta sinonimų, neteiktinų terminų taisymų. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Yra žymių Lietuvos ir užsienio filosofų ir pedagogų biografijų, tekstą paaiškinančių schemų. Kitų kalbų atitikmenų rodyklių nėra. Gale įdėta tik adaptuotų ir autentiškų formų pavardžių rodyklė. Žodyno aproбата: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

Fizikos terminų žodynas = Dictionary of physics = Dictionnaire de physique = Wörterbuch der Physik = Физический словарь: [lietuvių, anglų, prancūzų, vokiečių ir rusų kalbomis] / Vilius Palenskis, Vytautas Valiukėnas, Valerijonas Žalkauskas, Pranas Juozas Žilinskas. – 2-asis patais. ir papild. leid. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2007. – 1631, [1] p. – ISBN 978-5-420-01624-4.

Šiame verčiamajame žodyne pateikta per 2000 lietuviškų fizikos terminų ir jų atitikmenų keturiomis kalbomis. Jo pagrindą sudaro 1979 m. išleistas *Fizikos terminų žodynas*. Antrasis leidimas papildytas naujais fizikos ir metrologijos terminais ir prancūziškais atitikmenimis. Yra sinonimų ir neteiktinų terminų taisymų. Sandara abėcėlinė lizdinė. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Prieduose pateiktos SI vienetų sistemos, pagrindinių dydžių ir jų matavimo vienetų simbolių, pagrindinių konstantų verčių, nemetrinių JAV ir Didžiosios Britanijos vienetų, nemetrinių Lietuvoje vartotų vienetų lentelės, abėcėlinės lizdinės angliškos, prancūziškos, vokiškos ir rusiškos terminų rodyklės ir abėcėlinė adaptuotų ir autentiškų formų pavardžių rodyklė. Žodyno aproбата: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

Iliustruotas architektūros istorijos žodynas: anglų–lietuvių kalbomis / [Cyril M. Harris; sudarytoja ir mokslinė redaktorė Algė Jankevičienė; iš anglų kalbos vertė Zina Mažeikaitė (A–H) ir Jūratė Jurevičienė (I–Z)]. –

Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2007. – 591, [1] p. – ISBN 5-420-01555-2.

Žodynas parengtas pagal C. Harris'o žodyną *Illustrated dictionary of historic architecture*, kuriame išsamiai aprašyta pasaulio architektūros istorija. Iš šio leidinio perimti terminai, daugelis aiškinimų ir iliustracijos. Pridėti lietuviški atitikmenys, pagal lietuviškoje specialiojoje literatūroje nusistovėjusią sampratą patikslintos kai kurios apibrėžtys. Pateikta per 4000 terminų su apibrėžtimis, kuriuos iliustruoja per 2000 piešinių. Žodynas skirtas specialistams, studentams ir visiems, besidomintiems architektūra, istorija, architektūros ir meno istorija. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Gale įdėta abėcėlinė lietuviškų terminų rodyklė. Žodyno aproбата: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

Iliustruotas technikos žodynas vaikams / Sabine Fritz, Feryal Kanbay; [vertė Aurelija Černevičienė]. – Kaunas: Jotema, [2007]. – 159, [1] p. – ISBN 9955-13-100-4.

Lietuviškame gausiai iliustruoto žodyno *Neues grosses Technik-Lexikon für Kinder* (München, 2005) leidime išsamiai aiškinami technikos terminai. Jie suskirstyti į 60 temų, išdėstytų pagal abėcėlę. Terminai nekirčiuoti. Gale įdėta abėcėlinė lietuviškų terminų rodyklė. Žodynas neapčiuotas.

Instrumentuotės terminai: mokymo priemonė / Rytis Urniežius; Šiaulių universitetas. Menų fakultetas. – Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla, 2007. – 41, [1] p. – ISBN 978-9986-38-772-5.

Ši mokymo priemonė savo sandara panaši į aiškinamąjį žodyną. Leidinys skirtas muzikos pedagogikos specialybės dieninio ir neakivaizdinio skyriaus studentams, bendrojo lavinimo bei muzikos ir menų mokyklų mokytojams ir visiems, besidomintiems instrumentuote. Sandara abėcėlinė. Šalia terminų pateikti išsamūs aiškinimai. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Rodyklių nėra. Žodynas neapčiuotas.

Lexicum veterinarium breve = Veterinarijos terminų žodynėlis: mokomasis leidinys / V. Nečiūnas, V. Nečiūnienė, A. Leonavičienė; Lietu-

vos veterinarijos akademija. Kalbų katedra. – Kaunas: [Lietuvos veterinarijos akademija], 2007. – 80 p.

Lietuvių–rusų kalbų pasienio terminų žodynelis pasieniečiams = Литовско-русский терминологический словарь (пограничная и таможенная службы) / Lidija Beinorienė, Natalija Fiodorova; Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. – Vilnius: Mintis, [2007]. – 136 p. – ISBN 978-5-417-00935-8.

Tai antras mokomasis leidinys, skirtas Pasieniečių mokyklos kursantams ir tarptautiniuose pasienio kontrolės punktuose dirbantiems pareigūnams. Jį, kaip ir *Anglų–lietuvių pokalbių žodynėlį pasieniečiams* (2006), sudaro keturiolika teminių skyrelių, kuriuose pateikti ir terminų sąrašai. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Rodyklių nėra. Žodynelis neapčiuotas.

Lietuvių–vokiečių kalbų karybos žodynas: eksperimentinis leidinys / Birutė Gaidelienė; Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija. – Vilnius: Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija, 2007. – 161, [3] p.

Verčiamajame žodyne pateikta apie 10 000 žodžių, žodžių junginių ir terminų, susijusių su karyba. Žodynas skirtas Karo akademijos kariūnams ir neakivaizdinio skyriaus klausytojams, krašto apsaugos sistemos kariams ir darbuotojams, rezervo karininkams, jauniems šauliams ir visiems, besidomintiems karyba. Leidinys sudarytas labiau remiantis bendraisiais leksikografijos negu terminografijos principais. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Rodyklių nėra. Žodynas neapčiuotas.

Lotynų–lietuvių, lietuvių–lotynų kalbų žodynas: [biomedicinos studijų srities neuniversitetinių studijų studentams] / Panevėžio kolegija; [sudarė Jūratė Varnauskienė]. – Panevėžys [i.e. Vilnius: Biznio mašinų kompanija], 2007. – 155 p. – ISBN 978-9955-701-78-1.

Verčiamajame žodyne pateikta anatomijos, klinikinių disciplinų, farmakologijos ir kitų medicinos literatūroje vartojamų terminų. Žodyną sudaro dvi dalys: lotynų–lietuvių ir lietuvių–lotynų kalbų terminai. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Žodynas neapčiuotas.

Miško apsaugos terminų žodynelis: mokomoji knyga / Henrikas Stravinskas; Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija. – Kaunas: Vy-

tauto Didžiojo universiteto leidykla, 2007. – 83, [1] p. – ISBN 978-9955-12-171-8.

Aiškinamasis žodynėlis parengtas pagal Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos studentams dėstomų dalykų „Miško ligos ir kenkėjai“ ir „Sanitarinė želdynų apsauga“ programas. Leidinys skirtas šios kolegijos ir kitų mokymo institucijų studentams, studijuojantiems miškų ir žemės ūkio mokslus, ekologiją, aplinkotyra, želdynų dizainą, įvairių gamtos mokslų sričių pedagogams, miškų urėdijų, nacionalinių ir regioninių parkų specialistams ir visiems, besidomintiems miškų būkle ir apsauga. Žodynyje supažindinama su įvairių ligų sukėlėjais ir vabzdžiais kenkėjais, apsaugos metodais ir priemonėmis. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Žodynas neapbruotas.

Mokomoji matematikos enciklopedija / [iš ispanų kalbos vertė Eglė Šiliūnienė ir Rosita Poškutė]. – Kaunas: Šviesa, 2007. – 320, [5] p. – ISBN 5-430-03091-0.

Šis leidinys – ispaniškos enciklopedijos *Enciclopedia didáctica de matemáticas* (ISBN 84-494-0696-X), kurioje aiškinami įvairių matematikos sričių terminai, vertimas į lietuvių kalbą. Enciklopedija skirta moksleiviams, studentams, mokytojams ir visiems, besidomintiems matematika. Leidinys gausiai iliustruotas, pateikiama užduočių, galvosūkių, istorinių faktų.

Muzikos enciklopedija / [mokslinė redakcinė taryba: Juozas Antanavičius (pirm.) ... [et al.]. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., Lietuvos muzikos akademija, 2000–2007. –T. 3: O–Ž. I–III tomo papildymai. – 2007. – 736, [4] p. – ISBN 5-420-01468-8.

Pagrindinės biochemijos sąvokos: studijų knyga / [Lietuvos kūno kultūros akademija; sudarė Alina Gailiūnienė, Rita Želnienė]. – Kaunas: Lietuvos kūno kultūros akademija, 2007. – 115, [1] p. – ISBN 978-9955-622-47-5.

Pagrindinės biochemijos sąvokos [Elektroninis išteklius]: studijų knyga / [Lietuvos kūno kultūros akademija; sudarė Alina Gailiūnienė, Rita Želnienė]. – Kaunas: Lietuvos kūno kultūros akademija, 2007. – 1 elektron. opt. diskas (CD-ROM) + 1 įd. lap. – ISBN 978-9955-622-43-7.

Šiame leidinyje aiškinami pagrindiniai biochemijos terminai. Jis skirtas Lietuvos kūno kultūros akademijos sporto biomedicinos ir sporto eduko-

logijos fakultetų studentams. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Žodynas neaprobomas.

Politikos mokslų enciklopedinis žodynas / redaktorių kolegija: Algimantas Jančiauskas (ats. redaktorius) ... [et al.]. – Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2007. – 194, [2] p. – ISBN 978-9955-33-163-6.

Aiškinamajame verčiamajame žodyne pateikta daugiau nei 400 dažniausiai vartojamų politikos teorijos ir metodologijos, lyginamosios politikos, tarptautinių santykių, viešosios politikos ir administravimo terminų. Žodynas skirtas studentams, politikams, mokslininkams ir visiems, besidomintiems politiniu gyvenimu. Sandara abėcėlinė. Šalia lietuviško termino pateikta lietuviška apibrėžtis ir platesnis istoriniais faktais, Lietuvos bei kitų šalių politikos sistemos pavyzdžiais iliustruotas termino paaiškinimas ir jo angliškas atitikmuo. Yra nuorodų į susijusius terminus. Žodyno gale įdėtos abėcėlinė, dalykinė, asmenvardžių ir anglų–lietuvių kalbų terminų rodyklės. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Žodyno aprobeta: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

Socialinio darbo terminų žodynėlis: metodinė priemonė / Milda Andrašiūnienė; Vilniaus kolegija. Pedagogikos fakultetas. Pedagogikos psichologijos katedra. – Vilnius: [Vilniaus kolegija], 2007. – 161, [1] p. – ISBN 9955-519-70-3.

Aiškinamasis žodynėlis skirtas Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakulteto studentams, studijuojantiems socialinę pedagogiką ir kitas giminingas disciplinas. Leidinyje pateikti dažniausiai vartojami socialinio darbo ir socialinės pedagogikos terminai. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Žodynas neaprobomas.

Trumpas medicinos chemijos terminų žinynas / Henrikas Firantas, Regina Firantienė. – Vilnius: Eugrimas, 2007. – 102, [1] p. – ISBN 978-9955-682-70-7.

Anot autorių, šis trijų dalių leidinys – pirmoji medicinos chemijos mokojoji knyga lietuvių kalba. Jis skirtas medicinos, biologijos, aplinkosaugos ir gretutinių specialybių pirmųjų kursų studentams. Pirmoje dalyje pateikti 547 terminai. Dauguma jų – chemijos terminai, yra keletas fizikos ir biologijos terminų. Šalia lietuviško termino pateikta lietuviška apibrėžtis ir jo angliškas atitikmuo. Yra nuorodų į sinonimus. Antroje dalyje gan išsa-

miai aprašyti žmogaus organizmui reikalingiausi vitaminai. Trečioje dalyje pateikti bioelementų pavadinimai. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Rodyklių nėra. Žodynas neapčiuotas.

Vokiečių–lietuvių kalbų žodynas ekonomistams, teisininkams ir verslininkams = Deutsch–litauisches Wörterbuch für Wirtschaftler, Juristen und Geschäftsleute / Yvonne Goldammer, Sigitas Plaušinitis, Paulius Jurčys; [Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija]. – [Kaunas: Arx Baltica], 2007. – 367, [1] p. – ISBN 978-9955-755-42-5.

Verčiamajame žodyne pateikti svarbiausi teisės, ekonomikos, verslo ir politikos srityse vartojami vokiški terminai ir jų lietuviški atitikmenys. Sandara abėcėlinė. Leidinys sudarytas labiau remiantis bendraisiais leksikografijos negu terminografijos principais. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Rodyklių nėra. Žodynas neapčiuotas.

Vokiečių–lietuvių, lietuvių–vokiečių kalbų žodynėlis: maitinimo verslo organizavimo studijų programos studentams / Lina Kazlauskienė; Marijampolės kolegija. Verslo ir technologijų fakultetas. – Marijampolė: Marijampolės kolegijos Leidybos centras, 2007. – 79, [1] p. – ISBN 978-9955-645-27-6.

Verčiamasis žodynėlis skirtas studentams, besimokantiems pagal neuniversitetinę maitinimo verslo organizavimo studijų programą. Jame pateikti įvairių maisto produktų ir patiekalų, indų, stalo įrankių ir dekoravimo elementų, virtuvės baldų ir įrangos pavadinimai ir kiti su maisto ruošimu ir aptarnavimu maitinimo įmonėse susiję žodžiai. Abiejose žodyno dalyse pateikta apie 1200 žodžių ir junginių. Sandara abėcėlinė. Leidinys sudarytas labiau remiantis bendraisiais leksikografijos negu terminografijos principais. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Žodynas neapčiuotas.

Žemės ūkio enciklopedija / [mokslinė redakcinė taryba: Albinas Kusta (pirm.) ... [et al.]. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 1998–2007. – T. 3: Plynaukštė–žvirgždas / [mokslinė redakcinė taryba: Romualdas Deltuvos (pirm.)... [et al.]. – 2007. – 919, [1] p. – ISBN 5-420-01377-0.

Žodynelis studentams, būsimiesiems pedagogams: mokymosi priemonė / Panevėžio kolegija; [sudarė Stanislava Juškienė]. – [Vilnius: Biznio mašinų kompanija], 2007. – 95 p. – ISBN 978-9955-701-48-4.

Aiškinamasis žodynelis skirtas pedagogus rengiančių aukštųjų mokyklų studentams. Jame pateikta bendrosios, ikimokyklinės ir mokyklinės pedagogikos, pedagogikos istorijos, lyginamosios pedagogikos, šiek tiek filosofijos, sociologijos, etikos, estetikos, retorikos, kultūros istorijos, psichologijos ir kitų su pedagogika susijusių mokslų terminų. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai nekirčiuoti, bet šalia jų nurodyta kirčiuotė. Žodynelis neapbruotas.

Gauta 2008-12-21

Jolanta Gaivenytė-Butler
Lietuvių kalbos institutas
P. Vileišio g. 5, LT-10308 Vilnius
E. paštas: jolantagb@lki.lt